

VERVS III.

Et ascendebat vir ille de ciuitate sua statutis diebus, ut adoraret & sacrificaret Domino exercitum in Silo. Erant autem ibi duo filii Heli, Ophni & Phineas, sacerdotes Domini.

Vermil.

EGREGIE sanè Vermilius hunc locum explanauit, cuius Commentarium descripsimus: in eo si quid animaduerſione dignum fere obtulerit, circa stromachum cœſura notabimus. Hebraicè, inquit scribitur, *miamim iamimā* *לִשְׁבָּנָה מִכְּבָּנָה נַעֲמָנָה נַעֲמָנָה*, hoc est, exanno in annum. Ita Deus in lege præceperat, cum in-

Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.

1. *Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.*

Tribus praecepit bonis confabu-
mana societas.

2. *Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.*

3. *Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.*

4. *Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.*

5. *Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.*

6. *Ob multis rationibus si Dominus populū quoꝝ annis ascendere ad locū quem elegeret.*

Dicitur: *Ebyservabas hunc virum ex anno in annum. Multe cause referri possunt, quamobrem Deus voluerit populum suum quotannis ascendere ad locum, quem delegisset, religionis ergo. Primum id statutum, ne memoria beneficiorum suorum exiceret; sed reficeretur annuis peregrinationibus: siquidem in Paschate memoria liberationis ex Aegypto celebrabantur, in Pentecôte vero legis per Mosem latæ. Deinde in vixaque solemnitate, gratia de nouis frugibus agebantur. Quia in Palchate offerebant hordeum primitias, in Pentecôte panem ex novo triticico factum. Postremò in festo Tabernaculorum beneficium commemorabatur, quo Deus patres in deferto sustentauit per annos quadraginta, & gratia agebatur, quod omne genus fructuum iam collegissent: recte autem tria hec præcipua capita donorum Dei tribus hisce peregrinationibus memorabantur: Nam sunt præcipua bona, quibus confat humana societas. Etenim prima gentis aliciuius felicitas est, ut res publica sit libera, quod Iudei obtinuerunt, cum ex durâ seruitute Aegypti asserti fuerunt: proxima est, ut habeat leges & sacra propria, siquidem nulla res publica constat sine legibus & sacris. Tertia ne quid ad viēm desit. Proinde horum beneficiorum quotannis memoria Dei iusti repetebatur. Alia deinde causa huiusmodi auctoritas fuit, ut populi coniunctio in cultu & religione conserueretur. Nam cum senes collecti essent Iudei, atque uno eodemque ritu sacrificarent, cauebatur prudentissime, ne diuersa religiones orirentur. Tertia ut eos sacerdotes ac Leuita de lege ac sacris publicè docerent, vnde populus redibat multè melius instruētus, quam accedit. Quarta item afferunt causa, ut in eo conuentu, & aspectu mutuo charitas inter tribus magis coaleceret, & augerebatur. Etenim se mutuo videbant, alloquebantur, & conuinia simul agabant, & quod præcipuum est, coniungebant publicas & solempnes preces. Deinde confequebatur has peregrinationes ministrii sacrí necessaria sustentatio. Multiplicabantur quippe oblationes & sacrificia, quorum maxima pars cedebat sacerdotibus & Leuitis. Ad hanc animus precantium confirbamatur de precibus à Deo exaudiendis. Nam promise-*

Arat, se velle in eo loco vota populi completere, qua sanè causa debet etiam nos inuocare ad sacros cœtus celebrandoſ. Quia licet Deum profimus orare domi, quia tamen pollicitus est, se noſtras preces admifſurum, vbi duo vel tres congregati fuerint eius nomine, idcirco non ſunt praetermittenda Conuentus Ecclesiastici ſtatæ celebrationes. Dehinc voluit Deus, ut ſacris peregrinationibus obedientiam teſtarentur, eō præfertim quod locum ad quem accederent, non ipſi eligeant, ſed arbitrio Dei conſtituebatur. Nec prætereundum eft, locum illum patribus Meſſiam retuliffe, citra quem nulla hominum opera, quamvis pulchra & ſpeciosa Deo placere poſſunt. Poſtremò erat illud opus præclarū fidei exercitum, quoſ enim aſcendendum erat, ad locum ſacris deſtinatum, cogebantur Hebrei omnia ſua domi vacua & incuſtoda relinquerere. Licuſſet enim hoſtibus interea irrumperere, atque omnia populari: Verum illi dicto Dei auſcultabant, & quicquid accideret, parui pendebant, omnia ſua diuina fidei committentes. Et eorum tanta fuit erga numen fiducia, ut illud non dubitarent ſuos fines quamvis defertos eſſe deſenſurum. Ter autem in singulis annos oportebat omnes mares ostendere ſe coram Domino, idque ſtatis certiſque ſolemnitatibus quas ante commemorauiimus; fœminæ vero hac lege, quoniam aut grauidæ, aut aliis iuffis cauſis impediſi poterant, minime tenebantur: Sed tamen quando nil erat impedimentum ultro veniebant.

A SCENDEBAT in Silo Elcana.] Sed quo pacto aſcendiffe dicitur, cum habitaret in Ramahim Zophim, hoc eft in editiſſimo loco, unde potius deſcendiffe videri poſteſt, quā aſcendiffe: Ad hoc dicitur, illum priuè deſcendiffe de monte Ephraim: deinde, conſecta quādam parte itineris per vallem ſeu campiſtre ſpatiuſ aſcendiffe in Silo. Cauſa huius auctoritas illico traditur. *Ut adoraret & sacrificaret Domino.* Sed hic rogari poſteſt, cum Elcana Leuita eſſet, cur ipſe in Silo non agebat, vt vna cum ceteris ministraret: Respondeo, Fortaffe antea miniſtrauerat proſitus aſtate. Nam vt habetur in 4. functio per annos excusabatur, niſi septuagenerius. Vtautem à personalibus qui muneribus extarebatur, ſatis era egiſe annum quinqueſimum vñque ad quinqueſimum. Deus quippe rationem voluit habere aſtatis, & Leuitis quinquegeneriis miſionem dari. Quin & leges ciuiles nonnihil concedendum putarunt ſenectui. Nam in Cod. habetur tit. Ius, de iis qui excufant aſtate, in quo lex vñica eft, quæ à Seuero Imperatore lata fuit. Verum à tutela & curatione nemo excufabatur, niſi septuagenerius. Vtautem à personalibus qui muneribus extarebatur, ſatis era egiſe annum quinqueſimum quintum. Quod ſtatuerunt Diocletianus & Maximianus in Cod. titul. qui aſtate vel professione feexcufant, lege 3. Maniſti iuri. Et quamobrem Leuita tantum vñque ad annum quinqueſimum oportuerit ministrare, aliquot probables rationes afferri poſſunt. Primū, fi non donarentur ſenes ru-

Fœmina
multis de
cauſis excuſas poterat.

Leuitarum
per annos
petua non
erat.

1. Ratio.